

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Contra proprietarios regule sancti augustini

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

Renerede magister et pater carissime. familiaria colloqua que tecum in ianua et ba-
dua et quibus alibi me habuisse recolo. fmo
neque tui salutare quos audiui de te omne
bonam. precipueque humilitate que virum
omniu fundamentu psumere agunt. Ibo
cum dilecto fratre et socio meo cancellario
parisiensi. ad pmissa te caritative exhorta-
ri persuasus sum. Tuus p omnia p. car-
dinalis Lameracen. Post scriptura et
data litterarum istarum fuerunt die veneris. vlti-
mo preterita. vniu sacro concilio dñi castella-
ni qui similiter ad alios fecerunt et publica-
subtractione a pe. de luna Digneris ad pa-
cem regni. imo de regno laborare. et bene-
vale. Scriptum. xxi. Junij. Constan.
Vale in dño qui tuam in bono via dirigat/
custodiat et confirmet Amen.

Tuus ad te deuotus Johannes Lancel-
lius parisiensi.

Finit epistola magistri Johannis de ger-
son ad sanctu vincenciu ordinis predica-
torum missa in qua hortat ut concilium con-
stantien. sua personali presentia accedere
dignetur. et tamque se flagellantiu ut ad tem-
pus deferat. modestissime persuadet.

Incipit tractatus

cōtra proprietarios regule Augustini q̄ asscri-
bit cancellario pisieni. quibus suu non esse ve-
rissimi sit quia nec in silo nec in doctri-
na scriptis suis prius concordat.

Delus domus tue Augustine
pater. amicorum sal. obsequi-
um debitu. sinceraque dilectio
aduersus proprietarios regule
tue pfectores et proprietatis de-
fensores amicitia iustos. suadet fraternus
amor tricuspide ferru iacere. no vt ledat s3
suadeat tutiore via veritas. Impugna-
bit q̄ proprietatis pmo loco q̄ ipam regulam Au-
gustini solito voto pmissam. Secundo per
antiquitate scripture sacre et canonu. Tertio dis-
soluendo p viribilloz rōes q̄m. vepribp
proprietatis excussis radicat. vos amici q̄ pro-
cassione hec tracto iudra vocatione vestra
et regulam. sicut in vnu estis congregati. vnani-
mes biter. in domo dei. et sit vobis cor vnu
et anima vna. et oia comunia. nec sint scis-
mata int vos q̄ ppter meū et tuū oriuntur.
Caritas eni dicit regula vna nō q̄rit q̄ sua
sunt. sed cōia p̄p̄is anteponit. nō p̄p̄ia cō-

munibus. Et q̄sto ampli⁹ rem cōmunem
q̄ p̄p̄ia curaueritis. tato vos ampli⁹ p̄fice-
re noscatis. At in omnibz quibz vtilit̄ trāsi-
toria necessitas supeminet et p̄manet ca-
ritas. Qm̄ innocētes dicit pater Augusti-
nus nō estis. si tacēdo frēm perire sinitis.
fraternū eni vuln⁹ crudelit̄ dissimulat. nec
sine anime piculo. misericorditer indicat.
Propriū siquidē h̄re p̄hibet Aug⁹. alū-
nis suis in regule exordio. quo magis cari-
tate et pace ostenderet finē esse religiōis in-
ter fratres. cū dicit. In vnu estis congregati
vt vnanimē biteris in domo. et sit vobis
cor vnu et aia vna in dño. Sequit̄. Et
nō dicatis aliqd̄ p̄p̄iū. Graui⁹ aut̄ peccatū
est facere q̄ dicere. Cū exterius opus mali-
ciā superaddat interiori. vt furari. occiderē
et mechari grauius q̄ dicere aut p̄ponere in-
mente. ergo si p̄hibet exp̄ esse verbū p̄p̄i-
tatis a fortiori et factū. Nā dicitur neq̄ciam
nō habet aut bonitatem. nisi sit signū rei. cu-
ius est dicitū. ergo si p̄hibet dicere quicq̄ p̄-
p̄iū. magis p̄hibet habere illud. Secū-
do mor sequit̄ in textu regule quā voluistis
Et sint vobis omnia cōia. Omne aut̄ fm lo-
gicos est vlt̄ signū qd̄ distribuit p̄ vniuers
rebo generaliter. que sub possessione cadūt
cuiuscunq̄ nature sint. siue sint localia. si-
ue pecunia. vel aliud. Ergo falsificat vltis
ista regula in voti vestri periculū. per quod
cunq̄ p̄ticulare p̄p̄iū. q̄ p̄p̄iū et cōe oppo-
nunt. Tertio sequenter in textu regule
le subiungit. Et distribuat vnicuiq̄ vestru
a p̄posito v̄ro. vici⁹ et tegumētū. nō eq̄litez
oibz. q̄ n̄ eq̄l̄r valetis oēs. sed sic cuiq̄ op⁹
fuerit. Nō dicit viginti libras aut scuta. sed
tegumētū paratū. qd̄ lōge paucioris est oc-
cupamētū q̄ p̄ciū ei⁹. Nec p̄form⁹ vite a-
ploz a q̄ regularis vita originē cepit. Nā
sequit̄ in regule textu. Sic enī legit̄ in acti-
bus aploz. q̄ erāt illis oia cōia. et distribuē-
bat vnicuiq̄ put cuiq̄ opus erat. Nō aut̄
distribuēbat aplis et eoz sequēdo pecunia.
sed vici⁹ et vestitus. q̄ p̄positū cōfirmat. Nā
pecuniāle vestitiū. eq̄litate quaz intendit
Aug⁹. corrūpit. Pater si p̄tingat senē frēm
et debile cui op⁹ est ampli⁹ vestimētū. q̄ sa-
no. p̄digu fore sui vestitiū. et libaliter supra
modū in cōmolationibz exponere. qd̄ in te-
gumētō cōuertendū est. talis senex infirm⁹
male vestiet et iuuenis fortis nō p̄dig⁹. me-
lius ip̄o induet. q̄ra intētiōne Augustini.
Quarto arguit p̄ thopicā regulam. Si

Contra proprietarios

quod minus videtur iesse / inest / et illud quod magis proprium ergo habere tolerabilius esset in nouitius ordinis / quam senioribus / propter imperfectionem eorum / sed illis prohibet regula / quod retinere de seculo dices. Qui aliquid habent in seculo / quando ingressi sunt monasterium libenter illud velint esse commune. Quod non habent / non querent in monasterio. Ergo si quod de seculo afferat in monasterio esse commune oportet. a fortiori illud quod de monasterio est / similiter de redditibus eorum. De minus si in coereponere habet / et proprium vitare nouiter ingressi. A fortiori etiam seniores illis / quorum debet esse status et vita perfectior. Et in signum huius eis reuerentia exhibet a minoribus ordinis. Retinere ergo non licet proprium his qui habuerunt in seculo neque non habentibus in seculo / in monasterio querere permittit Augustinus. Ergo omnibus iubet proprium non habere. quia omnes qui ingressi sunt aut habuerunt aut non. Si primum relinquendum est. si secundum non est querendum. ergo nullo modo retinendum. quatinus hac arte et modestia diuites humiliter / et pauperes non inflectur. Quinto edocet Augustinus quantum sibi cordi fuerit commune caritatis inter fratres / et abominabile proprium / dissensionis et irige fomes quia de hoc primo loco tractare incipit in regula / versus ad locum de oratione. Nonne scias / quomodo proprietas scismata facit. vna nimitati aduersat et paci. quibus opus est orantibus / teste Hugone in expositione regule. Non prodest inquit vna domus / si separata diuersa voluntas. Quonia longe maior vnitas animi quam loci. habitus et coniectus cordis / quam corporis. Caritas autem est que habitare facit vnanimes in domo et pacem veram tribuit. Oratione quoque exaudibile facit / nec que sua sunt querit. sed que Iesu Christi. Hinc etiam fratres monet ibidem ne sapientes sint in oculis suis. opinionis proprie defensores aut concordie turbatores. Si ergo concordie aduersat propria voluntas. ergo etiam propria cista aut bursa non conuenit communi caritati / quia illa communia proprietatis antepone. Sexto ubi de oratione / Augustinus in regula. consequenter de cibo infirmorum specialiori loquens quam sanorum inquit. Etsi eis qui ex moribus delicatioribus venerint ad monasterium / aliquid vestimentorum aut alimentorum datur quod non

fortioribus re. Frustra nempe dari diceret nisi hos nihil habere unde bec comparans intenderet. Septimo idem facit / sed implicite. cum prohibet non figi oculos in ipsa muliere. Accidatis inquit vos animos habere pudicos / si oculos habetis impudicos. Ergo cum pari voto promittitur puritas sicut castitas. abijcienda est a manu omnis proprietaria possessio. sicut ab oculo omnis femine delectatio carnalis. quia oculus et manus in istis se habent conformiter / et vtrumque est reuertit ad vomitum. Hic in visibilibus carnis. illic in opibus seculi / coram iusto iudice. Et sequitur in regula. Hoc inquit quod dixi de oculo non figendo. etiam in ceteris prohibendis obseruetur / cum dilectione hominum / et odio vitiorum. Conuictus autem si recusauerit ferre vindictam / priuetur a consortio fratrum. Confirmat quia plus est rem illicitam tangere / quam videre tantum. et adhuc amplius possidere / et ad nutum habere voluntatis / quam tangere aut velle. Ergo si in voto castitatis prohibetur oculus figi in femina / que non in voto puritatis prohibetur etiam propria possessio. Non enim minus scandalizat apostasia seu tergiversatio secundum quam primi in conspectu hominum. Octauo non aliter sapit venerabilis Hugo in expositione. Et non dicatis aliquid proprium. Non dicimus inquit quicquam meum aut tuum. sed nostrum. ut dicitur. capa nostra / vestis nostragrammum nostrum. sicut domus ecclesie et claustrum. omnia in communi habenda sunt. Carnales sunt fratres / qui communia diuisunt / spirituales qui diuisum in communi reponunt. Ergo si volumus hereditate possidere dominum / nihil habeamus / aut preter ipsum. Quonia si aurum. argentum. vel quid aliud cum christo queritur / dicit Hieronymus cum istis et similibus propriis / parum fieri dedignat de. Apoli imitemur sicut ad Thimo. vi. Hures alimera et quibus regamur re. Quippe tribus Leui non habuit preem in tra. Nono in expositione regule. Et distri buat vnicuique put opus fuerit. Dns ordina uit ecclesiam ut plerique spiritualibus. ceteri autem temporalibus vacarent. Prepositorum officia sunt subditis corporalia ministrare. Subditorum vero spiritualibus insistere / orationibus vicis / repletiō / et lectioni. Ergo confundit religio cum quibus quis puisor efficiatur necessitatis / et cōis mōr ye stiarū tollit. Decimo quod vestiarū eqle

ter distributū strariat regule dicēti. q̄ non equaliter est omnibz tribuendū qz nō equalit̄ valēt oēs. Pluribz enī indiget eger qm̄ san⁹. ⁊ sener q̄ iuuenis. Itā enī fuāda nature necessitas vt nō intēreat corpus s; seruiat ⁊ nō supbiat. ¶ Undecimo p̄ eūdem venerabilē Hugonē in expositione huius passus. Et qui aliquid bebant in seculo libenter illud velint esse cōmune. Duo inq̄t sunt q̄ relinqui oportet. p̄p̄ deū facultas. s. possidendi ⁊ volūtas habēdi. iuxta dñi sententā Lu. xij. Nisi q̄s renūciauerit omnibz q̄ possidet n̄ pot̄ me esse discipul⁹. Nō. n. sufficit exteriorē relinq̄re subaz. nisi interiorē rescindam⁹. cupiscētā. alias eēt renūciatio vocalis tñ. ⁊ hypocrisis. dissimulatio facta corā hoibz nō corā dō. q̄ nouit abscondita cordis. ¶ Duodecimo Hugo exponēdo hūc passum. vnanimi⁹ viuere. Sic inq̄t. Paupertas ⁊ hūilitas generāt caritatē inter fr̄es. Caritas vero nutrit ⁊ fouet vnanimitatē corde ⁊ pacē. Ergo per locū ab oppositis. possessio ⁊ supbia discordiam ⁊ iurgii. vt cū vn⁹ est altero ditior ⁊ sequēter supbi⁹ ⁊ infelici⁹. Despectatores ei sunt ⁊ iniuriatores diuites vt dicit Aristot. iij. eth. ⁊ se dignificantes sup alios. q̄ deperit ⁊ festum fraternitatis vnitas. ⁊ p̄ sequēs caritas deuotio ⁊ religio. ¶ Tredecimo inter occasiones alias pp̄rietatē inducētēs. potissimū arbitror fuisse hūanū timorem deficēdi in necessarijs. tpe egritudinis et senectutis. qm̄ tūc opus est multo pluribz q̄ cū valem⁹. Nunq̄d aut̄ tāta fortitan p̄uisio foret in regula circa infirmos ⁊ debiles nisi hāc sollicitudinē a cordibz fratrū intenderet Augusti. euellere. vñd sanos. ne moleste ferāt lautius egros pasci. ostendit feliciores esse dicēs. Melius minus egere q̄ plus habere. ¶ Decimoquarto pp̄riū religioz regulariū impugnat p̄ illud Augustini in regula. Quicūq̄ intm̄ malū p̄gressus fuerit. vt occulte ab aliq̄ lras aut munus accipiat. si hoc vltro offert. parcat illi ⁊ ore p̄ eo. Si aut̄ deprehendit aut quincif graui⁹ emēdet. Ubi Hugo. aliqd̄ occultate inq̄t. est ordinē infringere ⁊ sanctū positū paupertatis. Qui abscondit. inq̄s mortali⁹ peccat. velut alter Biezi facit sacrileg⁹. Nō. ait. uenit bñ viuere ⁊ bonū exēmplū dare ⁊ malā tollere suspicionē. Nō est malū qz mun⁹. cū vt sic ex amore p̄cedit. ne qz qz cultell⁹. aut bñ. ergo qz pp̄riū. Lō.

sequētia p̄bat. qz ei q̄ nō fecisset votū paupertatis. v̄puta seculari nō eēt peccatū accipere ⁊ seruare. sicut regulari. Nisi ergo periculosum eēt pp̄riū saluti. non vocaret illud Augu. grāde malū. graui⁹qz puniendū. etiā si ex dono vel munere p̄cedat de pp̄rijs bonis seculi. q̄to magis ergo si ex impia volūtate seruetur de bonis cōmunitibus. ¶ Decimoq̄nto impugnat pp̄rietatē p̄ regulam beati Augustini. vbi dicit. Vestes v̄ras sub vno custode habeatis. vel pluribus. ne a tineā ledant. Custodiri iubet vestes dicit Hugo ibidē. p̄pter duo. Primo ne p̄ incuriam a tineā ledant. Secūdo ne frater. quispiā illā quā habet vestē pp̄riam credat si in pp̄rio loco seruare. puta in camera. vel in cista ei⁹. Ad extermīnandā enī omnē pp̄rietatē sequēter dicit Augusti. in regula. Nō ad vos p̄tineat qd̄ vobis indumentū p̄ tempoz congruentia p̄oferatur. vtrū illud qd̄ deposuerat. an aliud recipiat. dum tamē vniciqz. pur opus est non negetur. Neqz querat deterius se accepisse. q̄ posuerat. sed magis p̄bete inq̄t q̄tū vobis desit in sancto interiori habitu cordis qui pro habitu corporis ligatus. ¶ Decimo sexto p̄firmat extermīnatio pp̄rietatis et positione Hugonis in regula passu. Discamus inq̄t fr̄es supflua refecare. vt dum quod opus est non negatur. vltra q̄ opus sit a nemine requirat. Supflua qd̄dem est scda tunica. p̄fectionis religionis euāgelice cōtraria. Matth. x. ⁊ Luc. ix. Neqz duas tunicas habeatis. Et intellige p̄ tunicam vnā. q̄tam sufficit de vestitu p̄ regimento necessario vni⁹. Supflua est etiā hñōi anbelare ad qd̄ nō p̄t puenire cū salute. Nā in voto paupertatis sibi velle abstulit ⁊ posse. Ad semel vero abiuratum velle anbelare n̄ minus ridiculosum est. q̄ si quis de monacho studeret non esse monachus aut de sterili p̄lificus. ¶ Decimo septimo hoc idem vniū pp̄rietatis ⁊ demnat Aug⁹. in regula dicit. Et sicut pascimini ex vno cellario. sic induamini ex vno vestiario. Vnū ⁊ multa opponunt. iij. metaph. Cum ergo iubeat vnū ⁊ cōm vestiariū. sequit̄ p̄ locū ab oppositis q̄ p̄hibet pp̄riū ⁊ singulare multū. Videte q̄ si votū fuatis regule. cū toniēs i fringitis ⁊ tā ex p̄sse nō sel s; q̄tidie. Judicete si ex vno vestiario induimini. eo mō q̄ pascimini ex vno cellario. ⁊ si que fuatis in v̄ris cameris vel cistis. sub cōi sint custodia

Contra proprietarios

sicut vinū in penu/aut bladum in horreo.
Ad si dixeritis pfecto die negatis et expie-
tia opposita. et contradictoria siml vera pce-
ditis. Contra quos nil amplius disputandū
dicit Aristote. nisi tales aut in igne pūcere
aut excecāre. Quia idē est pūcere et nō pū-
cere illis. excecāre et nō excecāre. Negare ē
nō potestis qm̄ pmissam paupratē fide vio-
letis et ad vomitū reuertimini possessionis
derelictae. **D**ecimo octauo Aug^o. necdū
tentus est cōe esse vestiarū/aut dona seu
mūera parentū et amicorū/sed etiā vult esse
cōmunia opa singulorū qd est mal^o dicent
Nullus aliquid sibi opetur /sed omnia opa
vsa in vniū fiant. maiori alacritate et studio
q̄ si vobis ipsis faceretis. Caritas enī post
ponit ppria cōib. imo ppria nescit. Et qm̄
to amplius rem cōem q̄ ppria curaueritis. tā-
to amplius vos noueritis in religione. p̄fice-
re. qm̄ cōia curare caritatis est meritorie.
sua autē ppria nature reciprocē. **D**ecimo
nono pbatur hoc idem p̄ illud quod sequi-
tur in regula. Consequēs est enī vt q̄ filiis
suis in monasterio cōstitutis aliqua stu-
lerint vestē. siue quodlibet aliud inter ne-
cessaria deputandū/illud nō accipiat ocl-
te. sed sit in p̄tate p̄positi/ vt in rem cōem
redactū/ cui necessariū fuerit p̄beat. **D**a-
ior autē rō cōitatis videt esse de bonis eccie
cōmunib. q̄ de ipsorum parentum dona-
rijs. que ex proprio p̄cesserunt corū. Ergo
si pprium p̄hibet in secundis. sequitur etiā
q̄ in primis. **V**icesimo ostenditur hoc
ipsum per Hugonem exponētem hunc
passum. In cōmuni omnium vita inquit cu-
iusmodi est religionis cōuersatio. nihil licet
recipi. nihil occulte retineri. Alias iam nō
esset cor vniū et anima vna/ si non essent om-
nia cōia. vbi autē omnia cōia nulla sunt pro-
pria. Dic mihi queso. nōne regulā Augu-
stini vouisti: nōne vitā regularem scdm̄ eā
tenere promisisti: nonne omnia predicta
dicit esse cōmunia: Ergo necessario aut il-
lam pmissam non tences. votifragus. aut ni-
hil penes te pprium habes. alias regularis
non es sed magis irregularis. **T**ū enim ni-
hil retinet/ dicit Dugo /pprium. auari-
tia restringitur. inuidia religatur. et omne
fomentum discordie superfluum refecatur
caritas vnanimis connutritur. et pauper-
tas deuota custoditur. Et dū non licet ter-
rena retinere/ cogitur amplius celestia co-
gitare. tractare. diligere. tanto minus enī

superna diligit quis/ q̄to magis in infimis
delectatur. **V**icesimo primo/ proprie-
tas repellitur Hugonis auctoritate. Sic
inquit qui grauitur turbantur inter fratres
cum non licet donaria retinere parentum.
amantes seruare munuscula suorum/ et in
proprio delectantur. Adeo enim sepe inar-
descunt vilius et paruis istis oblectamen-
tis/ vt eorum occasionibus soleant turba-
re concordia fratrum. quod persuasione dia-
bolica fieri dubium non est/ qui in eo ten-
tat in quo magis se p̄ualcre cognoscit.
Propterea diligenter omnia terrena calcā-
da sunt/ que caritatem fraternam turbare
possunt/ vt sit laqueus contritus et nos libe-
rati simus. **V**icesimo secundo super ad-
dit Dugo supradictis q̄ frater qui munus
acceptum celauerit/ furti iudicio condem-
net. Parum dixi imo certe sacrilegio/ qd
peius est/ q̄ si inde similis factus proditori
Prodit enī conuentū totū/ cum rem eius
cōem ecclesie/ de sinu caritatis subtrahit in
ppriū vsu. **V**eri^o dixerim p̄didit seipm̄
cū retrospectis ad abiectū seculū/ et regulam
violat et vorat. Ergo si furtū cōmittis fm̄
Hugonē/ seruando seculare donariū/ nun-
qd erit sacrileg^o qui de cōi sacro ppriū suū
facit. In cōmuni dederūt fundatores. et ni-
si in cōmuni retinere potes cum salute. **V**
icesimo tertio lauacrum corporis infirmi
et lotionē vestīi curiosam p̄hibet August.
in regula fieri fm̄ pprium arbitriū fratrum
sed magis p̄positi/ vt etiam si nolit frater
faciat iubente p̄posito/ quod illi expedit
pro salute corporis. Et si velit/ negate illo nō
faciat vt nō obediat sue cupiditati. **T**ū er-
go beat^o pater Augusti. cuius regula/ vota/ p-
missa/ maximus et prim^o sit p̄positus post
decem/ regularib. filiis suis canonicis/ p̄ci-
piēs in tot locis et passibus omnia habere
cōia. et in pprio nihil. sequitur q̄ illi paren-
dū est/ et non pprie lasciuie. qm̄ Hugone te-
ste non ornat nitor corporis aut vestīi sed
moz. et spūalis magis querenda est mun-
dicia q̄ corporalis. Si ergo ppria libido p̄-
hibet in lotionē vestīi aut corporis rōe obedie
p̄missa q̄ ppria abiicit voluntate/ q̄re etias
nō p̄hiberet p̄petas pecunie et localū/ repu-
gnās voto paupratē/ caritatis/ fratne. mul-
to min^o rōabile videt i forēsib. et aliēis pp-
uiz licet cui^o mōi sūt fortune. bōa i cista/ aut
i camera fuata/ q̄ i p̄pa corporis sanitate lō-
ge mag^o necaria. s; in ista scōa p̄pa volūtas

prohibet et aufert vt dictu est. ergo similr
 z in prima. **V**icesimo quarto largitur
 p illud in regula augustini de egrotantiu
 cura laborantiu debiliu vel seniu. que ali
 cui est frax in iungenda. vt petat de cella
 rio quod cuiq op esse pspexerit. Quando
 quide ergo necessitate petede sunt de coi
 cellario. ergo si no sit opus pprio p necessi
 tate infirmitatis. multomin tpe sanitar.
Vicesimo quinto arguit p eundem Augu.
 ibide. Siue inqt qui cellario. siue qui ve
 stibus siue q codicib scribedis preponu
 tur sine murmure seruiant fratrib suis.
 Propriu ergo vestiariu tolerare aut ppe
 ti est regula interimere pmissam q comu
 ne statuit magistru vestiarij p expremum.
 Cois aut tollit. cu quisq p se cura gerit
 z p consequens regula corru pntz frangit vi
 dentib scientib. z volentib vobis singu
 lis in graue discrim salutis aiaz vestraz.
 Regula ponit vnu coem. vos aut prios
 oes. Dicit ergo si regula pmissam serua
 tis. **V**icesimo sexto cofirmat hoc ipm p
 illud qd mox sequitur in regula. Vestimenta
 inqt aug. z calciamenta quado fuerint in
 digentib necessaria. dare no differat sub
 quozu sunt custodia que poscunt. Ubi hu
 go. Ministrare debet frater deputat coi
 vestiario sine murmure. Laueat ergo fra
 tres ne nimis petat importune. aut super
 flue. na quicqd supfluu est mortifex est il
 lis. Na ynde paupes erim? si penuria no
 habem? Attendat q oblatoes fidelium
 sunt q vestiut z comedut vt formidet pos
 puli pctā portare. Vsq ergo ad pusionē
 calciamentoz Aug. no descenderet si qe
 q fratrib priu coessisset. **V**icesimo se
 ptimo cofirmat per illd Augu. in regula.
 Lites autē nullas habeatis inter vos. zc.
 Darimū autē fomentū litū est priu q
 secant interuolūtates teste Seneca. Fel
 cem inqt dixerim humanā vitā si hec duo
 pnoia possessina. meū z tuū tollerēt de me
 dio. Et in epla. iiii. Si vis viuere in pa
 ce. aut paup sis. aut paupi sis. Rica autē
 est inter copetitores. Et Ephi. v. Brige et
 dissensioes sunt institute. Et Boetius in
 tertio. vnde foren ses qrimonie. nisi q vi
 vel fraude a volētib pecunie repetitur cu
 pite Tolle propriū de claustro. z lapades
 exticisti inuidie. luxurie. rixe. auaricie. ce
 terozūq defectū. **V**icesimo octauo ar
 guit p illud de regula ppe sine. Ut autē cu

eta ista seruent. dicit aug. z siqd min fua
 tum fuerit no negligent ptereat. sz emēdā
 dum corrigendūq curet ab eo q pceest vo
 bis. Ipse eni quāto loco supiore tāto in
 periculo maiori versat. nisi corrigat vsus
 manifestos z defect patētes quib regula
 corripit. lacerat in piculū salutis aiarū/
 quoniā illi est reddere rationē p ouibus.
 Nouit abbas vitā fm regulā Aug. z silr
 frēs Illa toties clamat omnia esse coia vnu
 cor z aiam. nihil habere proprium. coeue
 stiarū. z tū cōtrariū agit quotidie. Et qd
 deter est vsq adeo infecit hoc virus cun
 ctos vt neminē cōscientia remordeat. nes
 mo ex abufib verustate doleat. aut peni
 teat. qd indicū est obstinatiois z irremis
 sionis periculū. quoniā qui cōscientiā re
 mordeatē non habet. minime penitet. si
 no penitet fecisse. no dolet. si no dolet no
 conterit. qd no conterit no cofitet nec ab
 soluit vsq in fine vite. Discrimē hoc coe
 est. sed tū priu capitis. z consequenter mem
 brorū. capitis qz regulā pmissam nec ser
 uat nec seruare cogit. iuxta vocatōis offi
 ciū cui est fm August. corripe inquietos.
 cōsolari pusillanimes. infirmos suscipe
 z patientē ad oēs fore. Embrozū autē.
 quia no tenuerūt pmissam regulā Pudet
 dicere sed veritas viget. ne in fermentum
 phariseoz descēdat. verē dū est hodie de
 quo **Math. xxiij.** scribit **U**erobis zc q de
 cimatis mentā. anenū. ciminū. z reliqstis
 que grauiora sunt legis iudiciū miam / z
 fidē. Si breuis pducit z longa corripiat
 si innotula cāmus. si in lectura vocabulo ti
 tubat. si rumpit leuiter silentiū. si cerimo
 nie reuerētiales no seruant. si vestes inde
 center compe. si ceterisq minimis defe
 ctus modicus cōmittat / corrigat diligēter
 Que at maiora sunt. z in corpe regle pro
 misse expressa tā frequēter voraq tria con
 cernētia / cuiusmodi sunt supbia. rancor.
 comestōnes. luxurie. pprietas auaricia p
 ciose vestes. vasa argētea in camera. ceterē
 qz curiositates / pro chdolor negligēt. Ta
 les increpans eps prelatos / vbi supra. ce
 cos cecozūq duces appellat / deglutētes
 camelū / z culicē excolātes. **V**icesimo
 nono cōcludit p regule calcem. in quo dis
 cit august. Et autē in hoc libello tanq in
 speculo possitis suspicere. ne p obliuionē
 aliquid negligatis semel in septimana vo
 bis legatur. Et vbi vos inueneritis que

Contra proprietarios

Scripta sunt facientes. agite grās deo bono-
noꝝ omnium largitori. Ubi autē sibi qui-
cūq; vestri vider aliqd deesse doleat de p-
terito caueat de futuro. orans vt ei debitū
dimittat. et in tentationē nō inducat amē
Ideo autē legit dicit venerabilis hugo et
legi precipit ab augustino septimanatim
vt memoriter teneat et obseruet diligenter
Ex quo igit regula bñ patris Augustini
vobis speculū est o regulares. tā frequēter
vobis corā facie preposita. quō trabes in
oculo nō videtis. q̄ festucā videtis in alie-
no. Trabes enī vt dicit Cris. sup. Math.
est peccatū cleri. festuca autē seculariū
cuncta seruētur dicit Augusti. q̄ in regula
sunt regula legal. et min⁹ obseruatū nō pre-
reat sed corrigat. Quo animo ergo tanto
tpe dissimulatis pterire cōuestiariū vt in-
duamini ex vno vestiario sicut yescimi ex
vno cellario? Regare nō potestis quin h
voto pmisseritis solenni. qd̄ in regula legi-
tis quotidie tot in passib; et locis Anteyo-
tū dicit aug. libez erat reddere. sed necessa-
riū saluti post votū. Votū nāq; cōsilia. vo-
bis facta sunt pcepta. et libera necessaria.
Aliqñ ergo dolendū est de pterito pmissio
et futurū cauendū vt sitis factores verbi et
nō auditores tm̄. Jacobi. i. Qm̄ si q̄s au-
ditor ē et nō factor. cōpabitur viro conside-
rati vultū natiuitatis sue in speculo Cōsi-
derauit enī se et abijt statim oblit⁹ est sui ipsi
us Sic est audire quotidie in regula legi-
(si tamē legal) q̄ vocati estis et cōgregati vt
vnanimes. habitetis in domo. q̄ cor vnū
et anima vna. et om̄ia sint generaliter vni-
uersali cōia. et nō dicat aliqd propriū. Q̄
etiā donariū aut paternū mun⁹ vel littera
nō seruet. sed phibeat in cōi. q̄ vestes sub
vno cōi custode habeant q̄ induamini ex
vno vestiario sicut yescimi ex vno cellario
q̄ nullus sibi aliqd opetur. sed oia opa in
vnū fiant. q̄ quāto plus cōe q̄ propriū cu-
ratur. tāto amplius in religione pficitur.
Et caritas. que sua sunt nō querit. s; post
ponit propria cōibus. Audire inq; hec s;
nō facere. audire paz est aut scire regula;
nisi facere seq̄tur. Seruare deniq; obedi-
entiā et castitatē nō sufficit. si paupertatem et
abiectōem paupertatis negligetis. quoniā
apostolo Jacobo testante. Qui in vno of-
fendit. factus est oim reus. Quinimo. qn̄
to crebrius et sepi⁹ auditis et nō impletis tā-
to culpabiliōres estis. Qm̄. ij. Petri. iij.

dicit Delius erat viā iusticie nō cognosce-
re. q̄ post agnitā retrosum cōuertit. Legi-
tis ergo in ruinā vestra. nisi vos prepetis
ad cōmendatōez. neq; regulares vocari me-
remini. aut habitū eoz gerere. seu de eoz
bonis necessaria vite sumere in tra inten-
tionē fundatoz. nisi regulā obfuetis pro-
virib; a modo in futurū. de pteritis penitē-
tiā agentes. Donet autem dñs vt verbis
vtar aug. vt obseruetis hec om̄ia. pprium
abijcietes vt vouistis. quicūq; regulares
estis tanq; cōcordiet pacis aduersarium.
Vos q; q̄ pceptis p dei misericordia cogi-
tate aio. deuia reducere. et obliqua indi-
rectū. neq; dissimuletis vltcri⁹. Nō est enī
grandis differētia vtrū letū inferas vel ad-
mittas ait Simachus papa Innocēti⁹.
Error cui nō resistit approbat. veritas si
nō defendit opprimit. Ezechielis. xxxij.
Sanguinē eius de manu tua requirā
Dec de pria pre sufficiant in qua proprie-
tas regle bñi augustini visa est repugnare.
In scda pcedendū est q̄liter proprietatis
impugnatur p sacraz scripturaz et canones
tam autoritatibus q̄ exemplis.

Incipit secunda

pars huius tractatus.
R Eligiosoz status dicit sanctus
Lbo. ij. q. q. cxxxij. est pfectoz
sicut epoz. Probat autoritate
saluatoris mat. xij. Si vis pfect⁹ esse vde
oiaz. Et Lu. x. Maria optimā p̄ ē elegit
Ad vitā eternā ingredi volentib; necessa-
ria sunt pcepta. ad pfectōem cōsilia. Hoc
idē dicit Dion. in. v. et in. vi. caplis celestis
gerarchie. monachos vel theopētas. i. do-
samulātes pfectos vocās. Cōformit enī.
Paulus ad colof. iij. Sup oia caritatem
habere. q̄ est vinculū pfectiōis. Anūq; q̄
enī pfectū est cū suo iūgnit fini. q̄ntum
possibile est. hoc autē est p caritatē. i. Jo.
iij. Qui manet in caritate in deo manet et
deus in eo Et Dion. de diuinis noib⁹ Et
tasim est faciēs diuin⁹ amor. trasponēs to-
taliter amantē in amatū. sane tñ intelligē-
dū Totū enī et pfectū totalitate diligibilis
nō diligit nisi a seipso deus totalitate dili-
gētis anime nisi a beatis. hoc est toto affe-
ctu. semp in deū tendere. sed bñ totalitate
viatoris q̄ in affectu nihil h; non solū re-
pugnans caritati. qd̄ est peccatū. qm̄ hoc
etiā incipientib; pfectiōib; cōuenit. sed

Tota huius
partis

etiam impeditiū eius ut sunt sollicitudo. cura
 spaliū. possessiōes. diuitie. propria vo
 luntās. coniugium. et hmoi que abiciuntur
 religionis voto. Nam teste Augustino ve
 nentū caritatis est cupiditas. Hinc in col
 latōib' patrū inqt abbas **D**orico Jenu
 na. vigiliē. meditatio scripturaz. nuditas
 et prinaro facultatū nō pfectio sed pfecti
 cōdis instrumēta sunt. nec in ipsis consistit
 discipline finis sed p illa deuenit ad finē.
 quia nō omnis religiosus pfectus est s; m
 pfectū habet statū. **P**recepta remouēt
 que caritati sunt cōtraria. cōsilia autē im
 pedimēta actus ei'. Dicit aug. in enchirid
 tion. Quocūq; mandat de quo vñū est
 nō mechaberis et quocūq; nō iubet s; am
 monet pot' cōsilio. quoz vñū est. bonū
 homini mulierē nō tangere tūc recte fuit.
 cū ad charitatē ordinant. q; mor vñū q; s
 deo. i. ad Thimo. vii. Finis precepti carit
 tas. Precepta vt ait Hieron. ad demetria
 dem virginē. Et prohibitiōes de necessari
 tate sunt salutis vt colere deū et sabbatuz
 nō occidere non mechari. ac q; mala pbi
 bentur precipiuntur bona p illa. Sed cō
 silia de concessis sunt et licitis vt est liber
 tas voluntatis. vltus carnis in cōiugio pos
 sessiones et diuine. i. Cor. in. vii. De virgī
 nibus dñi preceptū nō habeo. cōsiliū
 autē do Ab horū abstinentia voto se astrin
 git religionis pfectio. quo pfectius vacet
 deo ad augmentū meritorū victoria tēta
 tionū et maiorē vnionē cū deo. Hinc Jhu
 do. de summo bono recedere inqt bonū
 est corpe. sed longe meli' voluntate. Et An
 selm' in libro de similitudinib'. ponit de
 homine vlcetib' et arenulis pleno. q; se li
 gari facit et secefr sanat. Et greg. sup Eze
 chielē. Sicut holocaustū est pfectū legis
 sacrificiū q; totū incendit. sic q; nihil refer
 uant sed sensum linguā atq; substantiam
 omipotēti immolat solenni voto. vt deo
 totaliter se mancipet pfectiorē hñt status
 cuiusmodi est religio. Finis siquidē reli
 gionis pfectio caritatis cui' sunt impedi
 mēta tria. que abiciuntur voto. libertas sui.
 possessiōes et diuitie et carnis voluptates
 licite secularib'. et pbibite religiosis. qua
 ritus p abstinentiā horū pmissam opam
 dent caritati pfecte. Confirmat id ipm a
 sancto Tho. vbi supra. Status inqt reli
 gionis est qōdam exercitiū et disciplina. q
 ad pfectū itur caritatis Ad hoc at necessaria

riū est ab amore mundaliū affectū diuert
 tere. vt patz p aug. li. x. cōfessionū. **D**in
 te amat. inquit. dñe deus q; cūq; pter te
 aliquid amat. Et **P**ar. vi. Nō potestis
 deo seruire et māmone. Et **J**ohānes in cat
 nonica. Frēs nolite diligere mundum etc.
Quoniā qui diligit mūdū nō est caritas
 dei in eo. Et greg. in omel. Tanto inquit
 quisq; min' supius diligit q; totomag' in
 ferius delectat. Amor ergo siue cōcupiscē
 tia carnis et oculoꝝ et supbia vite pcedit
 unt pfectōem caritatis dei et pxiimi trahūt
 q; hominē inferius Sed p oppositū pau
 peratio voti. castitatis quoq; et obedientie
 tendit sursum in deū. veluti nihil inferi
 habens qd delectet **P**aupertatē cōmēda
 uit xps caput ecclie nascendo. Lu. v. qm
 a paupere matre virgine nascit in stabulo
 pannis inuoluit. et inclinat in psepio In
 omni dentis vita sua relucet paupertas. Ni
 hil possidere in pxiō cōmēdat vetus tes
 tamentū Num. xviii. Dicit dñs ad aarō
 In terra coz nō possidebitis. nec hēbi
 tis partē in ter eos. Ego pars et hereditas
 tua in medio filioꝝ israel. Nimis auarus
 est dicit Augu. cui nō sufficit de'. Et hie
 ro. Dñs cum istis infimis pars fieri dedi
 gnas. Et amb. Di apti sunt ad regnū celo
 rū. qui nullis cupiditatib' occupant. sed
 ad futura festinant pmissa vite celest'. Et
 grego. Illic cupit anim' assistere vbi se spe
 ret sine fine gaudere. Et ad magna pnia
 pueniri nō potest. nisi p magnos labores
Si ppter te dñs sue renūciat matri. cū di
 cit Que est mater mea et q; sunt fratres mei
 Cur tu dño tuo cupis anteferri? **V**n iu
 ueni querēti quo pacto vitā haberet eter
 nā. Respondit veritas. Si vis inqt ad vi
 tam ingredi serua mādara. Rursus dicēte
 iuvene. Hec omnia feci a iuuetute Adiecit
 Si vis pfectus esse vade et vende omnia q
 habes. et da paupibus et sequere me. Hoc
 summope claustralib' notandū. Non enī
 ait domin' manduca. quiesce. dormi. frue
 re delicijs et honorib' mundi. thesauros
 habeto. vasa argentea. iocaliaz cetera. sed
 dicit vende omnia. non partē sicut Anani
 as et saphira. sed omnia tua supple. que ha
 bes iusto titulo. Hec ait da p proximis sed
 paupibus. Hec attendendū dicit august.
 quib' monasterijs aut indigentibus hoc fe
 cer'. quoniā oim christianoz res vna pub
 lica est. Audiant paupes et letētur. que sit

Contra proprietarios

pars hereditatis eorum. Beati inquit xps
paupes quonia ipsoz est regnu celo: um.
Econtra paulus ad **Tim.** vi. Radix in-
quit oim maloz cupiditas. Hac cupida
te plus bndi q opus est. fm glosam magi
stri. z diabolus cecidit de celo in infernu
z paretes nostri primi de paradiso in exili
um. In greco autē habet radice oim malo
ru z philargia. i. amor pecunie. Scribit
etiā **Ecc.** x. Auaro nihil est scelestius. Et
apls vbi supra. Quā quidā inquit appe
tentes errauerūt oino a fide xpm deserer
tes. qz in duobz locis nō potest affect⁹ no
ster partiri desideriu suū. Breuiter diuers
in locis sacra scriptura laudat z approbat
voluntariā paupratem. In religione ergo
que est dom⁹ dei abijcēda est ois negocia
tio z proprietatis possessio. Non sit inqz
Hieron. in domo orōnis. negociatio. nō
possessio amor. nō cupiditas. ne ingre
diat **Iesus** iratus speluncā latronū. z mē
sas subuertet vendentiū in hora nouissi
ma mortis. Multi inqz **Origenes** sunt in
domo dei que est ecclesia non spūaliter vt
pmiserūt viuentes. sed carnalr magis. vē
dentes z emendētes. q rarius orōi debite
vacāt secularibz intenti z dediti negocijs.
¶ **Actenus** pprietas collisa lapidib⁹ sa
cre scripture. supest eā p canones sa
cros impugnare. extollēdo voluntariā pau
pratē. **Clemēs** quart⁹. xij. q. i. dulcissi
mis. z sic dicit **Cōis** vita oibus est neces
saria fratres. maxime his q deo irreprehē
sibiliter cupiūt militare. z vitā apostolorz
imitari. **Cōis** enī vsus omnū que in mū
do sunt oibus esse debuit. sed p iniquitatez
alius dixit hoc esse suū. alius istd. z sic in
ter mortales orta ē dissensio. Deniqz gre
corū quidā sapiētissimus omīa cōmunia
esse amicorū dixit. Et sicut aer air. aut lux
solis diuidi nō potest aut mediari. ita nec
cetera quecūqz cōmunia/que data sunt oi
bus ex natura. Propter quod dñs ait per
pphetā. Ecce qz bonū z qz iocundū habita
re fratres in vnū. Et apostoli cōmunē in
vnū duxerūt vitam. Quā vt in eoz actibz
dicit. multitudinis credentiū erat cor vnū
et anīa vna. nec quisqz aliquid dicebat su
um. nec erat egens inter eos. Omēs q do
mos vel agros possidebāt/ venditis illis
offerebāt precium ante pedes apostolorz
sicut quidā vestrū cognouerūt z viderunt
nobiscū. **Ananias** autē vir auster⁹ z Sa

phira vroz: citis qz mentiti sunt nobis pñ
tibus corruerūt. **Sequitur** Quapropter vo
bis cauenda mandam⁹ z vobis obedire p
cipim⁹ doctrinis aplozū z exemplis vt ab
apostolicis regulis nō discedatis/ sed cō
munē vitā ducentes adimplere saragatis
¶ **Ibidē** statim allegatur post. **Hieron.**
ad nepotianū. Clericus interpret vocabu
lum suū/ z esse nitat quod dicit **Cleros** gre
ce fors est latine. qz dñs pars ei⁹. z de sorte
dñi sunt. Talis ergo esse debet vt possidea
tur a dñoz possideat ipse dñm. Ex si qui p
piā preter dñm possideat pars ei⁹ non erit
dñs. verbi gratia si aurū. si suppellectile/
cum istis nō dignat⁹ dñs fieri ps ei⁹. **Dine**
leuita nō accepit partē in terra sicut ceter
re trib⁹. **¶** **Ambrosi⁹** consequēter de fuga
seculi. hoc in loco inducit. Qui ait portio
est deus. nihil curare debet nisi deū. ne al
terius necessitate z solitudine impediā
¶ **August.** in eodē loco **Holorē.** Due res
in vobis pollere dñt. cōscia scz fama. **Cō**
sciētia est necessaria tibi. fama primo tuo
Sequitur paulo post. Nulli licz in societate
nostra aliqd habere ppriū. Et si qui ha
buerint faciūt qd nō licet. **Sequitur.** Qui
habent ppriū vel habere volūt aut de pprio
vivere cōtra pceptū/ nō meū manebūt in
socialē vitam. **Dalo** habere claudos qz
plāgere mortuos. **¶** **Et concilio lateran.** **B**
extra. c. ij. de statu monachorū. **Donaci**
nō precio recipiant in monasterio. nec p
mittant habere peculū. **Peculū** habere/
vt dicit magister **Berard⁹** magn⁹ in tracta
tu de ppriate monachoz non est habere
principale dominū in re ipsa. sed vt seru⁹
sub dño. sub patre fili⁹/ sub abbate mona
chus. ex licētia ipsoz sub qb⁹ sunt. Et nū
hoc nunqz monachis cōcedit fm glo. **In**
no. qui est lucerna iuris. nisi p adiucta ad
ministratōne. vt si fuerit vestiari⁹ elemosi
narius vel thesaurari⁹/ vel hmoi cōtune
habēs officū. deseruiens vilitati cōmū
ni ecclesie. vt fidelis sit z prudens dispen
sator nō querēs que sua sunt/ sed que oim
Qui autē peculū habuerit nisi ab abbate
fuerit ei pro iniūcta administratōe pmis
sum/ a cōmuniōne priuef altaris. Et qui
in extremis cū peculio fuerit inuētus. z di
gne nō penituerit. nec oblatio pro eo fiat
nec inter fratres habeat sepulturā. **Quod**
de vniuersis religiosis precipim⁹ obserua
ri. **Abbas** autē qui diligēter ista non caue

rit officij sui lacturam nonerit se incursum
Consequenter Clemens tertius paulopost super quodam canonico regulari qui in articulo mortis agens licet a prioris suo monitus proprium quod extra regulam latenter habuerat noluit resignare et sic diem clausit et fuit inter fratres traditus sepulture. Et infra Inquisitioni tue respondem qd ille canonicus non tantum fuerat xpiana sepultura priuatus. verum etiam si sine maximo scandalo fieri potuit. de ipsa proxi dignus est ecclesia. **I**tem ibidem. Innocentius tertius abbatem et connatum sub lateu. Cui ad monasterium. et firmiter inbi bem? neq; decetero monachorum lineis commisit utat. Prohibem? districte sub arte statode diuini iudicij ne quis monachorum proprium aliquid possideat s; si qd aliquid proprium habet totum incontinenti resignet. Et infra. Si proprietates. et apud quos inueniuntur fuerit in morte. ipsa cum eo in signu pdi tionis extra monasterium in sterquilino subterret. **S**icut beatus Gregorius in dialogo se narrat feliciter. Unde si quis alicui fuerit destinatus. non presumat illud accipere. sed abbatem aut priorem aut cellerarium assignet. De quibus in fine. Nec estimer abbas qd sup proprietate possit cum aliquo monacho dispensare. Quia abdicatio propteratis. sicut et custodia castitatis adeo sunt annexa regule monachali. vt circa ea nec sumus ponere possit licentia indulgere. **Q**uod autem votum solenne religionis indispenabile sit patet Leuitici vitimo. vbi dicit qd semel sanctificatus est dno non potest in alios usus commutari. Nec facere potest prelar? quin deo consecratus per votum religionis obligetur ad hoc qd vouit. **I**dem sentit Bernardus in libro de precepto et dispensatione. Quicquid ait in spiritualibus in regula est traditum in manu non relinquit abbas. Et paulo post. Neq; enim abbas sup regulam est cui semel etiam ipse spontanea professione se subiecit et deuouit. **V**otum etiam paupertatis indispenabile ostendit sanctus Thome. secunda secunde quest. lxxxix. Brauius enim ait est qd periturum votum fractum. et eo qd deo soli votum fit et promittit. Juramentum autem deo et hominibus. Secundo quia votum obligat ex fidelitate reddendi deo promissum. Juramentum vero ex reuerentia veritatis que est ipse. Brauior est autem infidelitas qd irreuerentia. ergo et. Et confirma

tur per eundem in eodem libro in materia de voto/ vbi dicit qd si votum fiat solenne etiam de impossibilibus/ verbi gratia peregrinatio egrotis/ elemosina pauperibus/ et huiusmodi. nihilominus debet semper haberi promptitudo voluntatis. quoties occurrat memorie/ et facere quod in se est. **I**n his etiam que per se mala sunt bene fieri nequeunt. dispensatio non cadit secundum Bernardum in epistola ad Adam monachum et in libro de precepto et dispensatione. cuiusmodi est habere proprium monacho/ qd ad non habendum se astringit per votum religionis. Proprium inquit possidere homini seculari licitum est. monacho autem purum malum. Nam vbi proprietates ibi singularitas/ vt dicit Bernardus ad Lantibusenf. vbi singularitas ibi angulus. vbi angulus ibi sordes. vbi sordes ibi rubigo et diuisio. **B**enedictus. xij. Illis inquit quibus incumbit onus de vestiariis/ calciamentis. et alijs corporis necessarijs prouidendi. statuumus vt hoc deceret faciant tempe congruo/ iuxta superuentiam facultatum/ et conditionem regionis. Et sequitur modus. Et illud quod erit dandum singulis canonicis pro vestiario/ taceat in annuali. Non est in religione huiusmodi taxa in pecunijs dandis cuiuslibet singillatim. sed magis secundum licentiam regule/ magistro vestiarij qui debet ista prouidere in comuni pro omnibus illis inquam quibus incumbit onus de vestiarijs/ et calciamentis. et. Nam distributa cuiuslibet portione pecunie vt isti falso opinantur. sequitur qd nulli incumbit onus ista prouidendi in comuni pro singulis. Est hoc de anathemate Iberico aliquid cum Achor referuare. Achor id est peruersus promissum votum. et de anathemate prohibito contra deum furatur. regulam auream/ pallium coccineum/ et trecentos argenteos id est propria voluntatem. carnis voluptatem/ et diuitias seculi. Tot enim modis religionis frangitur sacramentum. Sed non est tacenda punitio huic sceleri infligenda. **N**ot enim derelicti sunt filij israel a domino/ et prostrati ab hostibus vrbis Hay. i. a vitis cunctis deducti in precipitium moru. Cum autem fletet Josue stragem istam. ait dominus illi. Peccauit populus israel. et preuaricatus est pactum meum tuleruntq; de anathemate/ et furati sunt/ et mentiti/ et absconderunt inter vasa sua. nec

Contra proprietarios

poterit stare ante hostes suos. quia pollutus est. Et nō eroystra vobiscū donec cōteratis virū qui huius sceleris regus est. In q̄ innuit q̄ dñs in totā eccliam irascit propter vnū proprietariū / vt dicit autor summe viciōrū. propterea psequend⁹ est talis ne propter vnū ceteri patiant omnes. Quā vt ait ap̄ls ad Rbo. i. Qui talia agūt scelerā supple prius enūerata digni sunt morte. Non solū qui faciūt sed q̄ cōsentiūt faciētibus. lxxv. di. dicit. Symachus papa in decretis. Nō est grandis differētia an letum inferas vel admittas. Et Innocenti⁹ ibidē. Error cui nō resistit approbat. Pius etiā papa. Quid pdest suo errore non pollui. qui cōsensum prestāt errāti. Et ambrosius in libro de patientia inq̄t. Qui a socio si p̄t iniuriā nō repellit. tātus in vicio est q̄ ille q̄ facit. Formidanda sentētia religio⁹ que sequit. Josue. vij. Anathema. i. pprietas in medio israel est id est contemplatiuoz. Non poteris stare corā hostibus tuis. donec cōteras qui cōaminatus est hoc scelere. 2c. Sequitur in fine capituli. Et lapidauit Achor / omnis multitudo filiozū israel. 2 cuncta que cōtulerat de anathemate igne cōsumpta sunt. Potius pprietas in seculo cōteras lapidibus correctōis. 2 cremet facio charitatis 2 zeli dei q̄ post mortē supplicij dissimulando deputet eternis. Scribit ad propositū scōo Dachab. xij. q̄ cū corpa que ceciderāt in bello cōtra Borgia ydumcz post diē septimū Judas pararet sepelire inuenit sub tunicis occisorū de denarijs idolorū. qui ap̄d Janiā ceperāt cōtra legē 2 eos cōperit corruisse ob hanc cāz. Sicut ergo iudeis viris popularibz tam grauis vicio cōtigit pro acceptis semel 2 retētis cōtra legē eoz denarijs. quid pfectus viris si et trāgressione vtoroz solenniū. nec semel sed p totā vitam eoz. Apostasia quedā est dicit autor summe viciōrū pprietas monachoz maior / q̄ relinq̄re habitū aut exire metas ecclie p̄ter plati licentiā / qz paupertas voluntaria magis est de substantia religionis q̄ habitus. Religio enī ordīnat ad pfectōem caritatis. que est amor dei vsq̄ ad cōtempnū sui. Habere ergo ppriū vt dicit sc̄tus Thom. ij. q. d. cxxvi. arg. vij. repugnat pfectōi religionis. Voluntaria paupertas pacis est fundamētū vt dicit aug. in li. x. de ciuitate dei. Inter fra-

tres inquit cōcorz 2 amica consonāria caritatis fraternae. cū nihil habere nō qd non omnes. Ecōtrario inter proprietarios riget q̄tidiane. inuidie. susurratio. detractio. nulla pax. nulla caritas. nulla sal⁹. opiniones 2 brige. adeo vt quicqd placere nō displicet alteri. Hinc scissure 2 discordie. in qualitates in habitu et victu. hic abiecte. hic curiose inquit. hic vt dñs. ille vt seru⁹. hic vt pater. ille vt diues incedit. hic esuric ille ebrius est. hic aurū cōtra votum possidet. ille debitis multis obligat. 2 oīa dilapidat 2 expēdit. Et sic fraudat intētio fundatoz. cōtemnit ecclie institutio. vilipēditur euangelica instructio. negligit ppria salus. 2 lumē pfecte religionis quondā in ecclia radians pro maiori parte modernis spibus proch dolor obscuratur ne dicam extinguat. Et hec de secundo membro dicta sunt.

Incipit tertia pars

huius tractatus. Scussis vicijs telis duobz ephaterra. incult⁹ q̄ exposeret ordo 2 dignitas materie. sup̄est accedere ad tertium. q̄ p viribz reuellēde sunt pprietas obiectōes. Prio si qdē loco qdā polliamēto fallere vident. dicētes veltariū nō esse ppriū. s; mag. pcuratio. qd abusus est nois. Nā pcurare ē curare p alijs pprietas autē p se solo curat. Itē pcurator veltariū p regulā dicit eē cōis p oibz. isti aut p se em. In q̄ Brian regle necnō 2 voto paup̄ factis. In deut. xxij. ca. scribit. Cū votū ueris dño deo nō tardabis reddere. qz requirit illō dñs de tu⁹. Si morat⁹ fueris reddere imputabit tibi in peccatū. Et paulo post. Qd semel egressus ē de labijs tuis obfrabis 2 facies sic pmisisti dño 2c. Et malach. i. Ad vos o sacerdotes q̄ despiciis 2c. Et infra. Et offertis sup altare meū panē pollutū. Et paulo post. Non est mibi voluntas in vobis. dicit dñs exercitū. 2 munus nō suscipiam de manu vestra. Sequit in fine. Baledictus dolosus q̄ h; in grege suo masculū 2 votū facies immolabit debile animal. Masculū uouit dño regularis cum paup̄a tēdesponsauit. sed debile reddit q̄ adhuc seruat ppriū. In die ne est augustinū patrē dicēte in exordio regule. Nec sunt que vt obseruatis p̄cipim⁹. 2c. Et seq̄. Et nō dicatis aliquid

Propriū. **S**ecūdo obijciūt consuetudi nē tanto tpe. et a psonis tam discretis et eruditis. et in tot monasterijs obfuarā. Quibus rīdet regula iuris dices. q̄ possessor male fidei nullo tpe p̄scribit. Et augu. in enchiridion. lxxxvi. Hostris ait t̄pib⁹ multa mala ita in ap̄tam cōsuetudinē deuenerunt. ut aut parua. aut nulla esse credātur que magna atq; horrenda sunt. vsq; adeo ut nō solū nō occultanda. vtz etiā p̄ edicanda diffamāda videātur. Item idē sup illud ad gal. Timco ne forte sine causa laborauerim in vobis. exdamare inq̄t p̄pulsus sum. Ne peccatis hoim. qz sola iusta et horrefim⁹. Usitata vero pro q̄b⁹ abluendis filij dei sanguis effusus est. quāuis tam magna sint ut oīno claudi cōtra se regnū dei faciāt. sepe videndo oīno tolerare et sepe tolerādo etiā facere cogimur. **I**te in sermone q̄rte dūce aduētus. Nolite inquit pctā continere in q̄b⁹ forte iā cōsuetudinē fecistis. Omne enī pctm cōsuetudine vilesct. et fit hoī quasi nullū. **I**lico ut obduruit iā dolor ē pdidit. et putre est nec ampl⁹ dolet. qd̄ autē nō dolet nō pro sano habendū est. sed magis pro mortuo cōputadū. **C**ū vlcus pungit et dolet. aut sanū est aut adhuc spem h̄ sanitatis. **C**ū autē pungit et nō dolet pro mortuo h̄ndū est. et de corpore p̄cidendū. Dicant igit̄ proprietatis defensores q̄ vouerūt paup̄tatē an cōsuetudo ista eos excuset. **S**ed dicēt forte q̄ papayl ecclia cū eis sup hoc disp̄saut. **A**udiat papā Innocentiū exp̄esse dicētē. Abdicatio inq̄t proprietatis. sicut et castitas adeo est annexa regule monachali. ut nec summi p̄ntifex possit circa eā dispensare. ergo a fortiori nec generale capitulū ordīs. nec abbas p̄ indulgentiā centā. cū papalis p̄tās excedat oēm potestātē inferiōrū post ep̄m. ut habet dīf. c. cū ciprian⁹. et. nō decz. **Q**u autē votū hoc nō seruetur multis in locis. et a plib⁹ annis et magnis viris nō excusat. s̄ magis aggrauat. **I**noleuit autē hoc et negligentia p̄latorū. in salutis eorū piculū. **N**ihil magis dissonū rōi q̄ habitū ordinis gerere exterius in oculis hoim et statū p̄fectiōis simulare inter⁹ autē vota saluti necessaria infringeat. **R**ōnalis est cōis cōsuetudo que a iure approbat dicit̄ Joh. in summa cōfess. li. ij. ti. vi. Et quā romana ecclia seruat. aut p̄cipit seruandā. **I**rrōnabilis autē vel iniq̄

non p̄scribit̄ Innocenti⁹ dicit. q̄ rōnabil illa dicitur q̄ nō obuiat canonicis institutis. aut quāuis sustinet̄ Irratōnabilis at̄ que cōtra canonū instituta et a iure ip̄robat. cuiusmodi est proprietatis inter religiofos. **A**it enī Greg. quidā ep̄o. **S**i cōsuetudinē opponis. tibi est aduertendū. q̄ dñs dicit in euāgelio Joh. iij. **E**go sum veritas. **N**ō ait. ego sum cōsuetudo. **Q**uā Lipiani martiris sentētia est. q̄ q̄libet cōsuetudo quātauis vetustate vulgata. sp̄ est veritatis postpōnēda. et vsus oīs veritati prius abolēdas est. **C**ōsuetudo q̄ sine veritate vetustas est detestabilis error. **F**rustra ergo. cū hic abusus proprietatis. euāgeliorū. canonū et sc̄rōrū patrū autoritatibus reprobatur. cōsuetudo dicit̄. sed magis vitata culpa debet vocari. q̄ obligat mentē ponderē suo ut ait greg. in quarto moralū. ut nequaq; etiā surgere possit cui⁹ velit. et q̄t vicibus frequētatiōis prauē astringat. q̄si tot vinculis in mēte sua colligat. **S**cribit quoq; Hiero. ad **L**edantiā. **A**sperā inquit et insuauē fecit nobis virtutū viā longa cōsuetudo peccādi. **I**sid. etiā in li. soliloquiorū prio. **P**rauus inq̄t vitē vsus aboleri difficulter p̄t. et assidua cōsuetudine virtū in naturā cōuertit. **A**nim⁹ scelerib⁹ irrit⁹ vir diuelli p̄t dicit̄ Beda. in li. de templo salomonis. **N**on est p̄ labor a cōsuetudine sc̄le pestifera reuocare. **I**nanis ergo est hec excusatio in pctis. et friuola q̄ p̄tendit̄ propter cōsuetudinē malā. q̄si diceat. q̄ abolita sunt p̄cepta legis. qz iā a maiorib⁹ et maiori p̄te hoim nō seruant. et qz nō fuare ea a lōgo est cōsuetū. **T**ertio obijciūt proprietatis defensores. q̄ in capitulis eorū de h̄mōi p̄prietatē vsu dispensatū est vsq; adeo q̄ apli nō sit timidū p̄ce salua dicētū. ut dicit̄ ē supra. et allegatur p̄ decretalē Innocentiū. iij. extra de sta. mo. cū ad monasteriū. **Q**u votū paup̄tatē. adeo annexū est regle monachali. ut nō estimet abbas q̄ sup h̄nda p̄prietate possit cū ali quo dispensare. imo nec summi p̄ntifex. **I**dem dicit̄ sc̄tus **L**ho. in. ij. q. lxxviii. de voto solenni. q̄ est indispensabile. **C**ōs̄miter ad decretalē. quoniā min⁹ est cōmutare votū q̄ absolute vel dispensare. **S**ed aial deo votū cōmutari nō p̄t **L**eni. xxvij. **S**ancū erit inq̄t l̄ra et cōmutari nō poterit propt̄ meli⁹ aut pei⁹. **L**āz assignat doctor sanct⁹. **Q**uoniā mox̄ybi vouebat

Contra proprietarios

deo. sanctū reputabat/ quasi diuino culti mācipatū. Sicut nec modo calix aut alia res cōsecrata deo posset cōmutari in meli⁹ aut peius. Si ergo nō p̄ summ⁹ potēter sanctificatiōem rei inaiate tollere. vt lapidis altaris calicis. aut vestimentoz. ergo multomin⁹ ab hoīe deo sanctificato per votū solēne religionis Ideo facere nō potest papa q̄ q̄ religiōis p̄fessione sc̄ificatus est deo. nō teneat tribus essentialibus votis q̄ diu stat in religione. **R**ursum q̄ votū est p̄missio deo facta dicit sanctus Tho. et nō reddere deo votū. spēs q̄dam infidelitatis est/ q̄ sub dispensatiōe nō cadit. **E**t sicut nō p̄ abbas p̄cipere malū suo monacho/ vt dicit idē sanctus scōa scōe in materia de voto. ita bonū deo debitū nō p̄ phibere. Et in manifestis malis dispensatiō nō excusat a culpa. Hinc sanctus Bern. in li. de p̄cepto et dispensatiōe dicit. In p̄ se malis nō cadit dispensatiō/ et que bñ fieri nō p̄nt. cuiusmōi est h̄re propriū ei qui omnia abiicit in voto paupertatis. Hoc inq̄t Bern. ad adā monachū seculari p̄p̄riū possidere licitū est. monacho vero purū malū. **D**eniq̄ si dispensatū est iure aut facto. nō deberet hoc votū exigi a p̄fitentibus nec p̄mitti in regula. Dicit quoq̄ Bern. in li. de p̄cepto et dispensatiōe. q̄ q̄ quid in regula traditur. in manu nō relinquitur abbatis. Neq̄ abbas supra regulā est. cui semel ipse sese spontanea p̄fessione subiecit. **Q**uarto obijciunt et dicunt q̄ traditio illa clauū excusat que fieri solet quilibet anno in manu superioris. Istud repugnat obiectiōi p̄cedenti. Nā si dispensatū est de hoc p̄p̄rietas voto/ vt obiectio p̄cedens p̄tendit. frustra est clauis tradēda abbati in signū cōsensūs. Est etiā p̄tra decretalē sepius allegatā. que votū in dispensabile ponit paupertatis sicut castitatis. Ergo sicut abbas nō posset dispensare de fornicatiōe. ita neq̄ de possessione in p̄prio nisi dūtaxat in cōi. ratōe alicui⁹ administratiōis vel officij. et nō p̄uestiario vel necessitate singulari. Teste decretali ex cōcilio lateranēsi extra de statu monachoz que ait. Monachi prece nō recipiant nec peculium habere p̄mittant. Peculū lōge min⁹ est q̄ p̄p̄riū. q̄ fm iura q̄ res h̄nt in peculio nō h̄nt plenū aut principale dominū sibi. s̄ suo superiori. vt seru⁹ sub dño. filius sub parētibus. et monach⁹ sub abbate. sed ex

eoꝝ sub q̄bus sunt licētia p̄ tēpe cōmutādi. vendendi. et. Et hec potētia nō est libera sed limitata et subiecta. et tñ cōcilij Lateranēsi. hoc phibz monachis. a fortiori ergo p̄p̄riū. **O**biectio ergo p̄dicta abusus ē. et irridere deū qui tñ nō irridet vt ait apostol⁹ ad Gal. vi. Solū ergo licitū est illis et p̄missum clauē abbati vel superiori referre/ qui h̄nt administratiōem. vt magister vestiarij. thesaurari⁹. cellerari⁹. aut elemosynarius. in signū subiectiōis et administratiōnis. **V**endosa quoq̄ est. et delusoria veritatis p̄tense. clauē abbati referre. q̄ clauem referunt. sed retinēt opoz affectu. que sunt sub clauē reclusa. Duo sunt inq̄t Hugo de san. vict. que relinq̄re oportet p̄ter deū. Facultas retinēdi quicq̄ p̄p̄riū. et voluntas h̄ndi. Et tñ tradēdo clauē neutrum relinq̄tur hoz. Dic q̄so defensor p̄p̄rietas/ q̄d suas in cista. tuū est an nō. Tuum dicere verat regula in p̄cipio. Nemo inq̄dens dicat aliqd p̄p̄riū. Ergo tuū nō est sed omnīū. nec tibi seruare debes/ aut in usum accipe q̄d tuū nō est. Quid ergo custodis nō tuū. Repone. repone in cōi q̄d tuū non est sed oīm in cōi. neq̄ clauē referas/ q̄ clauē habere nō debes. **Q**uinto obijciunt defensores p̄p̄rietas dicētes nō esse p̄p̄riū. p̄ hoc q̄ ad nutū manz abbatis quocūq̄s volet reuocare. **C**ōtra hos itaq̄ in parte respōsum est supra. P̄rio q̄ neq̄ religiōsus retinere potest peculū/ aut seruare nisi pro administratiōe officij nec abbas p̄t dispensare. **S**cōdo q̄ nec abbas est supra regulā que hoc phibet. s̄ regule obligatus et subditus. vt dicit Bern. in li. de p̄cepto et dispensatiōe. Fallit ergo et q̄ retinet peculū. et plac⁹ q̄ cōsensit. nisi p̄ administratiōe. **F**era seuior est leone propter as. maxime si hypocrisi cōmiscet. **S**imulata enī equitas duplex est iniq̄tas. dicit aug. sup psal. lxxvi. Duplici gradit⁹ via dicit Grego. q̄ corp⁹ exteri s̄ p̄ amorē glorie mūdo viuit. Et cōtra phibitiōē Moyse induit veste cōtexta ex lino et lana. Deu. xxiiij. Per lanā simplicitas. p̄ linū subtilitas subdola intelligit. Linū celat interi⁹. lanā exterius oñtat. Nulla res inq̄t Chrysostomus sup Math. sic exterminat sicut simulatio. Nā maluz sub sp̄e boni celatū nō cauetur dū non cognoscit. Huiusmodi est proprietarius. q̄ propriū excusat palliat p̄ abbatis licētia. Non habeo inq̄t. non possideo. s̄ abbas

mens et tamen contra abbatem voluntatem si
 forsan p. comunem necessitate fratri sciret ab
 batem receperit q. possidet. absconderet.
 Aut si bono modo non possit. inutiliter expo
 neret. **S**exto obicitur dicentes. prius non
 esse aliquid custodire p. necessitate secreti
 et possime infirmitatis. Quos beatus Au
 gustinus confundit in eo q. talibus providere non
 negligit in regula cum dicit. Erogantibus
 cura siue post egritudinem efficiendoz. siue
 imbecillitate laborantium aliqua aut febris
 bus vni alicui debet iniungi. vt de cellario
 petat qd cuius opus esse prespexerit. Siue
 aut qui cellario siue qui vestibo. aut codici
 bus preponuntur sine murmure seruiant
 fratribus suis. Incidit ergo in alter laquo
 rum. quia vel patre Augustini. corrigis/
 q. non sufficienter prouiderit necessitatibus
 singulorum. aut de fidelitate diffidis fra
 trum dubitas ne circa egritates faciant de
 bitum suum. val quod verisimili de te so
 lum cogitas. cui parum aut nihil cure est de
 ceteris. dummodo tu ipse prouisus es. **S**
 Audeo dicere q. obiectio pdicta officit ea
 parte vnde sanare putat. Quoniaz si pau
 pertatis obseruaretur votum inter fratres lo
 ge feruidior. arderet caritas fraterna. et cura
 atq. sollicitudo maior. esset infirmorum. pie
 tas intimior. et visitatio cordialior. quoni
 am tunc vno infirmate oes infirmarentur.
 Iuxta illud. q. **Loz. q. Si patit vnus me
 brum compatuntur et. Si propria nul
 la essent. nemo alium expectaret ad iuuan
 dum et succurrendum fratri infirmati. Ne
 mo diceret hic qui infirmatur satis habet.
 vnde medicos habeat et custodes. Tunc
 quisq. succurrendo fratri exemplum daret
 quomodo vellet sibi in simili casu succurri**
Septimo obiciunt antedicti defenso
 res proprietatis dicentes necessarium pro
 prium pro festiuadit et suscipiendis amicis
 Respondit eis. q. ad hoc est in ordine Aus
 gustini hospitalitas instituta. et prouidus
 frater eloquens et discretus est eligendus/
 qui sciat amicos et benefactores ecclesie be
 nigne suscipere. fm facultatum possibilita
 tem. iuxta doctrinam Pauli ad Heb. xiiij.
 Caritas fraternitatis inquit maneat in vo
 bis et hospitalitatis nolite obliuisci. Quia
 per hac qdam placuerit et. Nec multum vri
 lis religiosus uersatō frequēs amicoz car
 naliū q. reliquerūt mundū. Propter quod
 ait Aug. filijs suis in regula circa finem.

Non carnalis sed spūalis sit inter vos dilec
 tio. Quapropter vero religioso cui mundus
 crucifcus est. non multū affectūda est carna
 liū p. in quo visitatio. Nā qui de terra est
 de terra loquit. Tractantq. fabulilla fabri.
 Que omnia veteris religiosi sunt fugienda.
 imo veteri abominanda. Qui non relinquit in
 q. tps p. em et m. em. et. non pot. me. esse di
 scipulus. **S**exto obicitur q. paucioribus
 expens. ecclesie puidetur d. vestiaro. dā
 do cuiuslibz portione pecunie q. in comuni.
 Hoc non est verū. Esto tū q. ita sit. tū p. ter
 hoc tale comodū parū. non est frangendus
 votū. Quia non sunt facienda mala vt veni
 ant bona. ad Roman. iij. Preposter. ordo
 vota postponere pro lucro. solem. imbut
 nocte lucenibz. aurū. gemmas carbonibz
 Anponere ditias et spalia bona bonis ani
 me. absurdū est et ordinē puertere ergo et.
Nono obicitur dicentes minorē occupa
 tionē fratri esse dare vnicuiq. sumaz pecu
 nie p. vestiaro. Cū reuerētia dicentibz. non
 est ita. imo paucior est occupatio vni. aut
 duoz. q. omnium i officio vestiarj. Hoc eri
 am p. sonat dicto pbi. Frustra fieri per plus
 ra qd p. pauciora. In vnitare siqdē ecclis
 tas ē caritas. pax. cōcordia. et qd sup. oē bo
 nū est deus. In pluralitate aut singulari
 tas. diuisio. inuidia. rīca. supbia. et ois ma
 li fomentū. Et p. cesso adhuc. q. ita non ē
 q. occupatio maior adesse in cōi vestiaro
 puiso p. vni. aut duos. q. p. omnes singula
 tim in p. prio. nihilomin. tū min. malū est
 occupatio. q. voti trāsgressio. et regule cui
 modi est p. prietas. Itē non min. abiurata ē
 p. prietas in vestiaro. q. in cellerario. p. res
 gulā. Ergo si p. cellario vnus solus ipedit
 quare etiam vnus an duo p. vestiaro non
 sufficiūt. vt obseruet reglā q. hoc tonies iu
 bet fieri. nā negari nō pot. qn occupatio v
 nius aut duorum minor sit. q. omnium fra
 trū. Et sic retorqueb obiectio in confusio
 nem obicientū. **D**ecimo et vltimo sub
 dunt obiectiones p. voluntariā p. prietas
 tem. quas ponit sanctus Thomas in. iij.
 p. tra gētes. **H**ic hōdes inuadit p. mo.
 Vigilā. heretic. et quidā sequec sui. n. in
 telligētes de q. loquit necq. q. affirmant.
 Naturale ē inquit cuiuslibet aiāli vt sibi ne
 cessaria vite puidet. vñ n. q. libz ps. ani ap
 ta ē frugibz et puistiōi ipoz. Faciūt b. estate
 formice et apes vt p. gregēt vñ bieme viuāt
 S. bō mltis idiget. q. non sp. iueneri pnt. g.

Et

Contra proprietarios

92ma

opus est illi p[ro]visione. **S**ecundo q[ui] p[ro] sub-
stantia diuitiar[um] esse hominis confirmat. ergo
paupertas est contra legem nature. Naturalit[er]
enim diligit vn[us]quodq[ue] p[ro]p[ri]etate / et id quod
necessariu[m] est ad illud. **T**ertio est homo
naturalit[er] animal sociale civile / vt i[n] libro
politico[rum] Aristotelis dicit. Societas autem
est in mutuo iuuamine et subsidio amicitie
q[ui] paupertas implere non potest ergo etc. Nam
per diuitias et facultates liberam[ur] amicos
a malis. ergo bone sunt. **Q**uarto paup[er]-
tas est mala per se. ergo etc. Antecedens p[ro]ba-
tur q[ui] est occasio furti. adulationis. p[ro]p[ri]etatis. et
maloz multoz. **Q**uinto. nam libera-
litas est virtus que datida tribuit et retinet
retinenda. Virtus illi oppositu[m] in mai[or]e est p[ro]-
digalitas q[ui] omnia largit. virtus autem in mi-
nus est illiberalitas / que retinet q[ui] danda
sunt et dat que retinenda. Est ergo paupertas
voluntaria virtus in mai[or]e. q[ui] omnia sua lar-
gitur et nihil retinet p[ro] se. **P**ro solutione
dictoz dicit idem sanctus **T**ho. q[ui] melio-
ra et maxima bona hominis sunt / scientie et
virtutes. minima sunt bona fortune extrinse-
ca. media sunt bona corp[or]is. In tantu[m] ergo
sunt diuitie bone. inq[ui]stum p[ro]ficiunt ad v[er]-
tutis vsum. q[ui] que ad finem suu[m] / modu[m] acci-
piunt fm exigentia[m] finis. Si vero per v[er]-
tutis diuitias impeditur virtutis vsum. non am-
plius bona dicenda sunt sed mala. Prop[ter]
quod dicit q[ui] bonu[m] est habere diuitias ei q[ui]
virtutem ad virtutes. et malu[m] qui p[ro] eas retra-
hit a virtute / nimia sollicitudine vel amore
aut elatione. **V**nde dicit q[ui] contemplatiua
vita perfectior est q[ui] actiua. quia pauciorib[us]
indiget diuitijs. actiua vero pluribus.
Occupatur autem humana sollicitudo cir-
ca tria. Primo circa se. Secundo circa per-
sonas sibi coniunctas et familia[m] domumq[ue].
Tertio circa res p[ro]curandas quib[us] homo i-
diger ad vite sustentatione[m]. Paupertas er-
go voto abijcitur sollicitudo rei exterioris /
c[on]silio diuine legis **D**an[ie]l. xij. Si vis p[ro]-
fectu[m] esse etc. Voto autem p[ro]nentie abijcitur
sollicitudo rei familiaris c[on]silio scripture scilicet
1o. y. Qui sine v[er]ore est cogitat q[ui] do-
mini sunt. Voto autem obediencie abijcitur soli-
licitudo sui / curi et c[on]mittendo superiori **D**e-
breoz vlti. Obedite p[ro]positis v[er]is et subiace-
te eis. ipi enim pugnant q[ui] ro[m]em redditori p[ro]-
p[ri]etatis v[er]is. Est ergo inq[ui] scilicet **T**homas
ibid[em] paupertas laudabilis / q[ui] liberat a viti-
is. q[ui]b[us] homines p[ro] diuitias implicant / vt men-
te deo liberi vacent. et q[ui]sto magis ho[m]o p[ro] pau-

perat[ur] libera[ur] ab impedimentis vacandi
sp[irit]ualib[us]. t[ame]n est laudabilior. **N**o dicit tan-
to melior q[ui]sto maior. sed q[ui]sto liberior e[st] ab
impedimentis seculi p[ro]p[ri]etate vacare do-
Ad p[ro]p[ri]am obiectione[m]. Vigiliu[m] hereti-
ci et suoz sequentiu[m] dicendu[m] est q[ui] naturale sit
p[ro]gregare necessaria ad vita[m]. n[on] t[ame]n optet om-
nes circa hoc opus intendere. q[ui] sicut ap[er]-
t[ur] no[n] o[mn]es eide[m] op[er]i vacat. sed q[ui]da[m] mella p[ro]fici-
unt. quedam construunt edes. reges autem non
vacant istis. Ita hominibus multa sunt neces-
saria / que ab vno fieri non possunt / sed a
multis et diuersis fm distributione[m] diuine
sapientie. Vita n[ost]ra indiget v[er]is sp[irit]ualib[us]
a sp[irit]ualibus curis alienis / qui p[ro] actiuis inte-
dant diuinis sacrificijs et p[ro]tentionib[us] /
ad sup[er]plendu[m] defectu[m] seculariu[m] / p[ro]tentioni
uoz sustentationi insistentiu[m]. Sic oculi vi-
det p[ro] ceteris membris / man[us] defendit oca-
lu[m] / et laborat p[ro] sustentat[i]o[n]e alioz m[em]broz. et
sic de alijs / q[ui] multa vnu[m] corp[us] / dicit ap[osto]-
lus **1**o. cor. ij. **A**d sc[ri]ptu[m] dicendu[m] q[ui] monachi
relinquendo sp[irit]ualia no[n] subtrahunt sibi nec[es]-
saria vite / sed remanent eis in co[m]muni vita **A**d ter-
tiu[m] dicendu[m] q[ui] nec relinquentes o[mn]ia faciunt co[n]-
tra caritate[m] hu[m]ane societatis / vt satis exp[er]-
tia docet. **A**d q[ui]rtu[m] dicendu[m] q[ui] diuitie no[n]
sunt p[ro] se bonu[m]. **S**unt ordinant[ur] ad bonum
ro[m]is. **V**n[de] nihil p[ro]hibet paupertate[m] meliorem
fore / si ad id bonu[m] ro[m]is ordiat p[ro]fectu[m] / q[ui] di-
uitie / q[ui] exteriora / bona no[n] su[n]t / nisi vt ad inte-
riora ordinant[ur]. Et sic v[er]it[as] ex paupertate orit[ur]
male ordinata ad ro[m]em / sic ex diuitijs s[er]-
Aquintu[m] dicendu[m] q[ui] paupertas n[on] p[ro]trahat
virtuti / nec est p[ro]digalitas abijcere o[mn]ia p[ro]pter
x[ristu]m / cu[m] h[ab]et facit religiosus debito sine ro[m]is
et caritatis. Nam pl[ur]i[m] est se morti exponere
p[ro] virtute fortitudinis q[ui] vouere paupertate[m] p[ro]-
liberi vacandi do. Et cu[m] arguit do paupertate[m]
q[ui] suadet et cogit furari etc. **V**er[um] e[st] de co[m]muni
n[on] ar[bit]r[ar]e voluntaria. **S**ilicet q[ui] vigilat[ur] her-
etic[us] cu[m] suis coplicib[us] et fauorib[us]. **S**ilicet
q[ui] am[er]o p[ro]p[ri]etarij / eo[rum]q[ue] defensores et fauor[um]
res / ouertant[ur] ab errore vite sue / et soluant
vota q[ui] distinguunt labia sua. vt t[ame]n audif-
mereat / vos q[ui] reliquistis o[mn]ia etc. ceteru[m] pl[ur]i[m] acci-
piet[ur] / et vita eterna possidebit[ur] / qua[m] nob[is] p[ro]-
dat q[ui] p[ro]misit am[er]e.
Prima p[ar]t[is] op[er]e[m] m[ag]istri **J**oh[ann]is de gerson / sa-
crap[er]isaz doctoris resolutissimi / xpianissimi
mi[ser]icordie / p[ro]p[ri]etates tractat / fide ac p[ro]p[ri]etate[m] ecc[lesi]e
stic[am] p[ro]cernentes / finit felicit[er]. ano d[omi]nice na-
t[ur]alitatis. **D**cccclxxxvij. **D**ensis vero se-
ptemb[ri]s ydus quarto.

